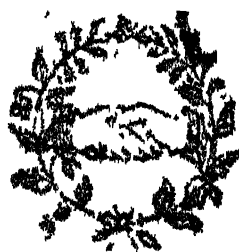

સહકારી કાવ્યો.

1831

પ્રયોજક:
હાંતિલાલ પ્રભુશંકર મહેતા.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
 ગુજરાતી કાપીરાશિદ શિલાલેખ
 ગુજરાતી ભાષાના ગ્રંથોના સંગ્રહ
 ગુજરાતી ભાષાના ગ્રંથોના સંગ્રહ
 ગુજરાતી ભાષાના ગ્રંથોના સંગ્રહ

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કાપીરાશિદ શિલાલેખ]

અનુક્રમાંક ૧૬૦૫૭   વર્ગીક

પ્રતિષ્ઠાના નામ સ્વરૂપી ગ્રંથો

વિષય ૨૦ : ૧

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
 ગુજરાતી કાપીરાશિદ શિલાલેખ
 ગુજરાતી ભાષાના ગ્રંથોના સંગ્રહ
 ગુજરાતી ભાષાના ગ્રંથોના સંગ્રહ
 ગુજરાતી ભાષાના ગ્રંથોના સંગ્રહ

અધ્યાપિ બહાર ન પડેલાં
સહકારી કાવ્યો.

પ્રયોજક અને પ્રકાશક,

કાંતિલાલ પ્રભુશંકર મહેતા
'બટુક'ના કર્તા.

મહિધરપુરા, લોખલાઈના ટેકરો,
સુરત.

સને ૧૯૩૧

પાંચ આના.

સર્વ હક્ક સ્વાધીન

પ્રથમાવૃત્તિ ;

[પ્રત ૧૨૫૦

સને ૧૯૩૧

મુદ્રણસ્થાન: 'માંડીવ' છાપખાનું, કેળાંપીઠ, સુરત.

મુદ્રક: ઇન્દરલાલ મૂળચંદ વીમાવાળા, કેળાંપીઠ, સુરત.

નિવેદન.

ગુજરાતી સાહિત્યમાં સહકારને લગતાં ઘણાં શ્રેણી પુસ્તકો છે, અને તેમાંથી સહકારનું કાવ્યસાહિત્ય તો સમુખ્યનું નથી. સર્વને તાજેજી અનુભવ છે કે કોઈ પણ પ્રવૃત્તિની પ્રગતિ કાવ્યો અને ગીતો દ્વારા સર્વોચ્ચ સુંદર થઈ શકે છે. સહકારી શ્રેણીઓ, પરિષદો અને જયંતિઓમાં કાવ્યવિભાગ રસિકતા આણી જનસમૂહને આકર્ષે છે. એવાજ હેતુથી ચાલુ ઢબ અને રાગમાં કેટલાંક અનુકાવ્યો-સ્તોત્રગીતો, બાળગીતો, ગરબા, રાસ, પ્રત્નોત્તરગીતો, સમૂહગીતો, અમૃતાક્ષરી, સ્વાગત અને વિદાય ગીતો-રચ્યાં છે, તે સહકારપોષકને ચરણે ધરેલું. એજ કાચ્છુથી કાવ્યને મથાળે રાગનાં નામ મૂક્યાં નથી. અઘાપિ આવું પુસ્તક બહાર પડેલું ન હોવાથી એમાંના દોષો ક્ષમ્ય ગણી સહકારી બંધુઓ એ કાવ્યોનો પ્રચાર અને ઉપયોગ કરશે તો હું મારો શ્રમ સફળ થયો લેખીશ. વિદ્વાનોને સુધારા સૂચવવા વિનંતિ છે.

સુરત ડિસ્ટ્રિક્ટ કો-ઓપરેટીવ ઈન્સ્ટીટ્યુટ વખતો વખત મારી પાસે આવાં કાવ્યો રચાવી પોતાની પસંદગી દર્શાવવા બહાર રીતે સને ૧૯૩૦ની સહકાર જયંતિ ઉત્સવ પ્રસંગે મને 'ચંદ્રક' આપ્યો હતો, અને કાવ્યોની નાનકડી ચોપડી છપાવી મફત વહેંચી હતી.

એ કાવ્યો મુંબઈ ઇલાકાના મહે. રજીસ્ટ્રાર સાહેબ મિ. વી. એસ. ભીંડે આઈ સી. એસ. અને પધાર્યા ત્યારે તેમણે તથા આસિ. રજીસ્ટ્રાર સા. એસ. જી. અલભૌલા સાહેબે ગવરાવી સાંભળી પોતાનો પુર્ણ સંતોષ જાહેર કર્યો હતો અને મારા દ્વારા સહકારી કાવ્યપ્રગતિ માટે સારી આશા રાખી હતી; તે ઉપરથી ઇન્સ્ટીટ્યુટના માનદ મંત્રી રા. ન. નાભાઈ લાલભાઈ વકીલે કાવ્યમાળા તૈયાર કરી આપવાની મને પ્રેરણા કરી કે જેના પરિણામે આ નાનકડું પુસ્તક લખાયું તે જદલ તેમનો ઉપકાર માનું છું. વળી મારા જાળસ્નેહી અને સહકારી મિત્ર સોમેશ્વર ધીરજરામ દવેએ આ કાવ્યોમાં સુધારાવધારા કરી પ્રૂફ જેવામાં જે શ્રમ ઉઠાવ્યો છે તે જદલ તેમનો પણ ઉપકાર માનું છું.

સહકાર પ્રવૃત્તિમાં મને રસપૂર્વક આકર્ષનાર અને પ્રોત્સાહન આપનાર રા. સા. વી. સી. જદવ તેમજ ઇન્સ્ટીટ્યુટની સુરત શાખા અને ગુજરાત વિભાગીશાખા તરફથી મળેલા ટેકાને લીધેજ આ કાવ્યો છપાવી સહકારી આલમ સમક્ષ રજુ કરી શક્યો છું, તેમનો સર્વનો અંતમાં હાર્દિક ઉપકાર માની વિરમું છું.
તા. ૧૬-૯-૩૧.

ઋષિ પંચમી.
સં. ૧૯૮૭
મહીધરપુરા, ભોળભાઈનો
ઠેકરો-સુરત.

સહકારી સેવક
કાન્તિલાલ પ્રભુશંકર મહેતા.

કાવ્યસૂચિ.

—૧૬૪૭૬૪૬૪—

વિભાગ. અનુક્રમ નંબર. કાવ્યનું નામ. પૃષ્ઠાંક.

૧. સ્તોત્ર ગીતો:—

૧ જય સહકાર ...	...	૧
૨ ગુણવંતો સહકાર...	...	૨
૩ સહકારની વ્યાપકતા...	...	૩
૪ સહકાર સ્તુતિ (ભજન)	...	૫
૫ સહકાર એહસાન....	...	૬

૨. ગરબા અને રાસ:—

૬ અમારો રસવંતો સહકાર ...	...	૭
૭ સહકાર સૂર ...	...	૮
૮ સહકાર યોગ ...	...	૧૦
૯ સહકાર સૂર્ય ...	...	૧૦
૧૦ સહકાર જીવન ...	...	૧૧
૧૧ સહકારી ગુણગાન...	...	૧૨
૧૨ સહકાર વાહી ...	...	૧૪
૧૩ સહકારએવ જયતે...	...	૧૫
૧૪ સહકારી સુખ ...	...	૧૬
૧૫ સહકારી શ્રાંખનાદ...	...	૧૬
૧૬ સહકાર લીલા ...	...	૧૮

૩. પ્રશ્નોત્તર ગીતો:—

૧૭ સહકાર ઝીંદાબાદ...	...	૧૯
૧૮ હાજીહા, હાજીહા...	...	૨૦
૧૯ જય સહકાર, જય સહકાર	...	૨૧
૨૦ સહકારની જે ...	...	૨૨
૨૧ ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !	...	૨૩

૪. પ્રકીર્ણ ગીતો:—

૨૨ ધન્ય સહકારી ! ...	૨૬
૨૩ સહકારી જન ...	૨૭
૨૪ પૂરો સહકારી થા... ..	૨૭
૨૫ સહકાર પ્રતિજ્ઞા ...	૨૮
૨૬ સહકાર સરિતા ...	૨૯
૨૭ સહકાર સમાધિ ...	૩૦
૨૮ છુટાતો સહકાર ...	૩૧

૫. સમૂહ ગીતો:—

૨૯ સહકાર ફેલા ફેલાકે ! ...	૩૨
૩૦ તારણુદાર સહકાર ! ...	૩૩
૩૧ સહકારી ઓ દિલના ! ...	૩૪
૩૨ સહકારી હાકલ ...	૩૪
૩૩ સહકારી ડોકા ...	૩૫
૩૪ સહકારી પંથાવાલોને ! ...	૩૬
૩૫ સહકારી પાછા નહિ હરશે ! ...	૩૭
૩૬ સહકાર ધૂન ! ...	૩૭

૬. સહકારની અમૃતાક્ષરી:—

૩૭ પાશ્ચાત્ય દેશોમાં સહકાર ...	૩૯
૩૮ શુજ્ઞાતમાં સહકાર ...	૪૧

૭. સ્વાગત ગીતો:—

૩૯ સ્વાગત ગીત ...	૪૩
૪૦ પધારો સહકારી સંતાન ...	૪૪
૪૧ સ્વાગતમ્ ...	૪૫
૪૨ પધારો સહકારી મે'માન ...	૪૫
૪૩ સહકારી મે'માનોને સ્વાગત ! ...	૪૬

૮. વિદાય ગીતો:—

૪૪ સહકારી વિદાય ...	૪૭
૪૫ આવજો સહકારી મે'માન ...	૪૮

સહકારી કાન્યો.

રાવસાહેબ વૃંદાવન ઊદાસીજી બહેન;

બી. એ.

રા. સા. વૃંદાવન છોટાલાલ જલ્દવ,
બી. એ.

ઑનરરિ ઑર્ગેનાઇઝર; સુરત સીટી;
અને મેનેજિંગ ડિરેક્ટર પીપલ્સ
કો-ઑપરેટીવ બેંક લિમિટેડ, સુરત
તથા

ડિરેક્ટર બામ્બે પ્રોવીન્શીયલ કો-ઑપરેટીવ બેંક્સ.

સહકાર અને સહકારી સંસ્થાઓની સેવામાં
સાફ જીવન વીતાવનાર આપે
મને

સહકારી શિક્ષણ આપી
સહકારરસિક કર્યો
અને

સહકારી કાવ્યો

રચવા

પ્રેરણા અને પ્રોત્સાહનનાં
પિયૂષ પાયાં
તેથી

આ કાવ્યસુમને
આપને
અર્પી

કૃતકૃત્ય થાઉં છું

સહકારી કાવ્યો.

(૧)

સ્તોત્ર ગીતો.

૧—જય સહકાર !

જય સહકાર !

જય સહકાર !

જય સ્વતંત્રતાનું રાજ !

જય સહકાર ! જય સહકાર !

થઈ સહકારી હિંદ બાળ;

મન ઉમંગથી પુકાર—

જય સહકાર ! જય સહકાર !

કર તું સહકાર રહાય !

હિંદ—બાલ હૃદય ગાય—

ઇશ ! દે સ્વતંત્રરાજ !

જય સહકાર ! જય સહકાર !

પ્રભુ પ્રરણ હર્ષ સાથ !

દે સહકાર સિદ્ધિ નાથ !

આપ એ અમોલ્ય રાજ !
જય સહકાર ! જય સહકાર !
માણું એક દેશકાજ—
જય સહકાર ! જય સહકાર !

૨—ગુણવંતો સહકાર !

(૧)

જય જય ગુણવંતા સહકાર !
જય જય ગુણવંતા સહકાર !
ખરે તું ભારત સુખ પાનાર !
દિવ્ય પ્રકાશનો ઝગઝગતો તું પ્રેમસત્ય અંધાર;
સંપ તેજથી આત્મ ઉન્નતી ભવભીતિ હરનાર—
જય જય ભારત તારણહાર,
જય જય ગુણવંતા સહકાર !

(૨)

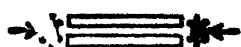
તુજ સ્નેહ—સરિત છલકાવ,
તુજ મનુજ—દુઃખ અપનાવ,
બ્યાજ તાપથી તપતાં જનને, શીતળ કર છંટકાવ;
તુજ તટ પરથી શ્રમભ્રવીનાં, દુઃખ દરદ દફનાવ—
ખરેખર અમૃતનો દેનાર,
જય જય ગુણવંતા સહકાર.

(૩)

તુજ નીર ફરે સુખનાવ,
 તુજ સ્નેહ-ધ્વજા ફરકાવ,
 કરકસર ને સ્વાશ્રય ફેરાં ઉત્તમ તીર્થ ગણાય;
 સ્વતંત્રતાનાં યુગ્મ ચઢાવી સ્વરાજ ફળ અર્પાય—
 ખરે તું દીન તણો ઉદ્ધાર,
 જય જય ગુણવંતા સહકાર.

(૪)

તુજ આર્ય રગેરગ રંગ,
 વહે જ્યાં પૂર સહકારી ગંગ,
 રમ્ય વારિઠાં પાપ પ્રજાળી જન પ્રકટાવે વર;
 પૂનીત ઝરણનાં પ્રણયપાનથી હિંદ ઉન્નતનાં પૂર—
 જય જય ગર્જાવો સહકાર,
 જય જય ગુણવંતા સહકાર !

૩—સહકારની વ્યાપકતા.

સ્વદેહ છે સહકારના, નિજ ગૃહ વળી સહકારના,
 કુટુંબને જ્ઞાતિ તણા, વહેવાર પશુ સહકારના;
 વળી ગામ દેશે તાંત્ર ને, કુદરત કળા સહકારના,
 પશુ પક્ષીને ગ્રાણી વળી, જીવન ગુણે સહકારના—૧

અહીં સ્નેહમંત્રે પાઠ સેવા સંપનાજ લણાય છે,
સ્વાશ્રયે ને ચરિત શુભથી આત્મતેજ જણાય છે;
સ્વરાજ્યને સુરાજ્યના સિદ્ધાંત પૂરા શીખવાય છે,
એવા રૂડા સહકારના જય જય જગે ગવાય છે.—૨

ખેડૂત મજૂર વળી કામદારો હુન્નરીઓ હાંસથી,
નોકર અને બેંકર વળી વણકર વધાવે પ્રેમથી;
વ્યક્તિ અને સમષ્ટિ જનનું હિત સાધે બહાલથી,
એવા રૂડા સહકારના જય જય ગળવો પ્રેમથી.—૩

સત્તર તણાં પંચાં કરી, પંચાણના હિસાબ લે,
ખેડૂત ભોળા અલણ તેથી, બીકથી ચૂકવી દીએ;
એ શાહુકારી વાઘથી મરતાં બચાવે જે પ્રીતે,
એવા રૂડા સહકારનો જય જય ગળવો સુરીતે.—૪

ઇંગ્લાંડ, જર્મન, ફ્રાંસ ને ડેન્માર્કમાં સહકારીએ,
સહકાર વેલે વિસ્તરી ચુંબક કરીને હિંદને,
સહકાર ભક્તિ સુક્તિનું સાધન બતાવ્યું દિવ્ય જે;
એવા રૂડા સહકારથી જીવન ગુંથો બંધુ તહમે.—૫

સહુ જાતિવાળા હિંદ દેશે સંપ જો ચાહો તમે,
બંધુ અમારા સર્જે થઈને મંડળી કાઢો પ્રીતે;
સહકારથી ઉદ્ધાર થાશે દેખશે સ્વરાજ્યને,
પૂજો ગુણી સહકારને જયનાદથીજ ગળવીને.—૬

૪—સહકાર સ્તુતિ.

(ભજન)

સ્વતંત્રતાની સિદ્ધિ દે, સ્વદેશકેરી રિદ્ધિ દે,
વહાલો મારો સહકાર...હોજી

જેના ગુંજનમાં સત્ય કેરાં નામ,
જીવનકેરી શક્તિ દે, જન્મભૂમિની ભક્તિ દે,
એ તો એકજ સહકાર...હોજી

સાખી { પરદેશી પરતંત્રતા, તોડે પળની માંદા,
દે આર્થિક સ્વતંત્રતા, શીળી સુખની છાંય.
નિર્ધનીઆનો બેઠી દે, એ તો એકજ સહકાર...હોજી
—સ્વતંત્રતાની—

સાખી { સહકાર કેરે સાથ દે, રહેજે મળે સ્વરાજ;
જેના બળથી હિંદનાં, સુધરે સઘળાં કાજ.
રૂપાળો રઢિયાળો દે, વહાલો મારો સહકાર...હોજી
—સ્વતંત્રતાની—

સાખી { સંઘના સાથથી નીપજે, સર્વ શક્તિનું પર,
જેમાં ગૂઢ રીતે ભર્યું, અજબ તરેહનું વર—
એવો પ્રૌઢ પ્રતાપી દે, વહાલો મારો સહકાર...હોજી
—સ્વતંત્રતાની—

સાખી { દુઃખી કેરાં દુઃખનો, નાશજ તું કરનાર;
 દુર્બળને દુષ્કાળમાં, છે શાંતિ દેનાર.

એવો ગરવો ગુણીયલ રે, એ તો એકજ સહકાર...હોળ

—સ્વતંત્રતાની—

સ્વતંત્રતાની સિદ્ધિ રે, સ્વદેશ કેરી રિદ્ધિ રે,
 બહાલો મારો સહકાર...હોળ...સ્વતંત્રતાની

૫—સહકાર: એહસાન.

સહકાર આજ હિંદકા એહસાન બન ગયા,
 સારી મનુષ્ય જાતિકા અભિમાન બન ગયા.
 તું સત્ય સેવા સંપ આર નિઃસ્વાર્થ લકિત દે,
 તેરી નસિહતોમેં વહ જાદુકી અસર હે.
 સારી જહાન તેરા કદરદાન બન ગયા,
 ઈસ આજ મૃત્યુ લોકમેં ભગવાન બન ગયા.
 છત્કો લગી હવા તેરી સખ દુઃખ ભૂલ ગયા,
 સખ હિંદ તુજ પ્રીતસે મુક્તિ દીખા રહા.
 તેરા પ્રભાવસેં મનુષ્ય આદર્શ ત્રેયકર,
 દુરમનબી તુજ સ્નેહસે અમ દોસ્ત હો ગયા.
 સખ દુઃખી લોક તુજકા મહેમાન બન ગયા,
 હાસ ! હાસ ! દીલસેં જય ! જય ! નીકલ ગયા.

ગરબા અને રાસ.

(૨)

૬—અમારો *રસવંતો સહકાર !

રસવંતો સહકાર અમારો રસવંતો સહકાર;
નમીએ જોડી હાથ અમારો રસવંતો સહકાર.
મેંધેરા તુજ અમીઝરણામાં સ્નાન કરે અમ દેહ;
પાપ પ્રજાળી પારસ કરી દે થાય કનકસમ તેહ.

અમારો રસવંતો સહકાર.

જિડાં મોટાં દુઃખ વમળમાં વળી સુખ સાહ્યળી માંદ્ય;
તુજ પ્રતાપે ખુશ ખુશ થાતાં એકજ તારી છાંય.

અમારો રસવંતો સહકાર.

ધરથી માંડી પૃથ્વી માંહી દશે દિશ દર્શાય;
રાજા કેરા રાજનો સહચર ચક્રવર્તી કહેવાય.

અમારો રસવંતો સહકાર.

---

* 'રસવંતો' ને બદલે 'અમી ઝરતો' મુકીને આખું કાવ્ય પ્રસંગોચિત ગવરાવવું. વળી "અમારો રસવંતો સહકાર" એ ટેક કાઢી નાંખી બાકીનું આખું કાવ્ય રાસ તરીકે ગવરાવવું. આથી નવીનતા અને ઝમક રાગમાં અને પ્રસંગમાં ચોર દીપી ઉઠશે.

નીતિ કિરણો સૂર્ય સરીખડાં, જીવન તું ઘડનાર;
શીળી છાંયા શશીના સરીખી અમૃત તું પાનાર.

અમારો રસવંતો સહકાર.

ધર્મના ભેદો જાતિના તડ સૌ એક કરી સંધાય;
હિંદુ મુસ્લીમ પારસી સર્વે એકી સાથે ગાય.

અમારો રસવંતો સહકાર.

દીન મજૂર કે ખેડુત વણકર સરસુખાની માંદા;
નોકર ચાકર શેઠ સેવકમાં રૂમજીમ દર્શન થાય.

અમારો રસવંતો સહકાર.

તન મન ધન ને જીવન કેરી, નાડતું પારખી જાય;
જેનાં તેનાં દરદ શીટાડે ડૉક્ટર તું કહેવાય.

અમારો રસવંતો સહકાર.

ભારતખાળોની હૃદય કુંજમાં સહકાર સૂર ગવાય.
સ્વરાજ ને સુરાજનાં દર્શન નિશ્ચે સહકારથી થાય.

અમારો રસવંતો સહકાર.

૭—સહકાર સૂર.

(રાસ)

આવો આવો નર ને નારી, સહકારના ગુણ ગાવ,
સાચા ધરમના શીખ છે એ તો, અંતર તારે નાવ.—૧
સર્વ કોમોને એક કરે ને, ભેદ ભાવ ભૂલાય,
હાથે હાથે એક મીલાવી, ભેટી કરી સહુ ગાય.—૨

ધંધા વેપારે સ્હાય કરે એ,
 ધન રેલાવે મનને તારે,
 મજૂર કેરો તારક એ તો,
 ખેડૂત ભાઈઓ હોંસ ધરીને,
 બેંક તણા બેંકર કે માલિક,
 શેઠ હશે કે નોકર તોએ,
 આકાશ કેરી ઉપર મહાલે,
 પાતાળમાંએ પૂરણ પ્રકાશે,
 જીવન જીવતાં પ્રાણીઓ તો,
 સહચાર કેરી સુંદરતામાં,
 જડ હશે કે ચેતન તોએ,
 રાજા પ્રમુખ કે પ્રધાન તે એ,
 સેવા સાચી સ્વતંત્રતામાં,
 સ્વરાજ સાચાં મોઘાં દર્શન,
 ધરમ અરથ કામ ને મોક્ષ,
 આ લોક ને પરલોકની મુક્તિ,
 સહકાર કરીને મંડળી કાઢો,
 આત્મા કેડું તેજ વધારો,
 હોંસ ધરી મારા ભાઈ ને બેનો,
 જય સહકારે, જય સહકારે,

ગરીબ બેઢી સાચ,
 તન સુધારે સાચ.—૩
 ગુલામી દફનાય,
 સહકારચર સૌ ગાય.—૪
 કારકુન માગે સ્હાય;
 સહકારમાં સહુ ન્હાય.—૫
 ધરતી ધરતી સ્હાય,
 સહકાર દર્શન થાય.—૬
 સહકારથી સોહાય,
 સહકાર જીત ગણાય.—૭
 સહકારયુક્ત ગણાય,
 સહકારથી શોભાય.—૮
 નમ્રપણથી ગાય,
 સહકાર મંદિર થાય.—૯
 જીવન ધ્યેય શીખાય,
 સહકારથીજ સંધાય.—૧૦
 જાત સુધારો ભાઈ,
 ભવ-ભય છાંડો ભાઈ.—૧૧
 સહકારના જય ગાવ,
 સહકારના જય થાવ.—૧૨

૮—સહકાર યોગ.

ગાવો ગાવોને સહકારી સૂર,
ગાએ એવાં હૈયાં, સખિ !

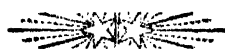
ઝીલો ઝીલોને સહકારી ધન,
ઝીલે એવાં હૈયાં, સખિ !

સરખી સાહેલી સૌ સહકાર સેવો,
બની હું સહકાર વેલી રે.....

ઝીલું અલખેલી હું સહકારી ધરને,
ઝીલીને થાઉં હું વેલી-વેલી.....
હો ! ઝીલો એવો સહકાર સખિ !

આધે આધે જો સહકાર્ય મ્હાલે,
પાસેએ ગૂંજતો મ્હારા રે.....

સાધીશું જોગ સહકાર-ગંજને તીરે,
લૂટીશું સહકાર દુહાડી દુહાડી.
હો ! ઝીલો એવો સહકાર સખિ !

૯—સહકાર સૂર્ય.

જાગ્યો સખિ ! હિંદનો ઉદ્ધારનાર,
દેશપ્રેમી સૂર્ય સહકારનો. (ટક)

આવી સખિ ! ભારતના ભાગ્યની સહવાર,
કિરણ કિરણ પ્રગટે સહકારનાં.

(સાખી)

ભારતમાના ખેડુઓ, કરતાં દુઃખ પોકાર,
સુખ સાધન વિષ્ણુ ટળવળે, વ્યાજતણે શિરભાર.

જાગ્યો સખિ ! કદને સંહારનાર,
દેશપ્રેમી સૂર્ય સહકારનો.
સ્નેહ વડે ધર્મતણાં કરતો જે દાન,
વિશ્વપ્રેમી સૂર્ય સહકારનો.

(સાખી)

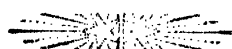
હલકી ભારે નોકરી, વળી હથે વેપાર;
રાજરંકે રાચતો, જગથેલો સહકાર.
આવે સખિ ! સહકારમાં સ્વરાજ,
થાય ફર દુઃખો સહુ જાતનાં.
મ્હાલે હિંદમહીં હિંદી બહાલું રાજ,
કિરણ કંઈ પ્રકાશતાં સહકારનાં.

૧૦—સહકાર જીવન.

મારું જીવન સહકારી—જીવન
બહાલું બહાલું મને સહકારી—જીવન
જેના વડે મારી કાયા રહેલી
તેને કરું હું કેટિ કેટિ નમન—મારું જીવન.

પૃથ્વી પાતાળ ને ઓમ મહીં પેખતાં
 સહકાર કેરાં મોંઘા વલણ—મારું જીવન.
 ગૃહ અને જ્ઞાતિ વળી ગામ અને દેશજી
 જેણે ગ્રહું સહકારી જીવન—મારું જીવન.
 બહાલા વતનમાં સહકાર ફાલવા
 હોંસે આપું હું તન મન ધન—મારું જીવન.
 ૧ગાંધી ૨કાજીને હૈયે વસ્યું જે
 સહકાર સાર ને જીવન ધન—મારું જીવન.
 ૩મદવ ૪પીરોજશા ૫નહાના ને ૬મલજી
 જેણે સમજ્યું છે સારું જીવન—મારું જીવન.

૧૧—સહકારી ગુણગાન.

ગાવો સખિ સહકારી ગુણગાન,
 આજ અતિ અંગના ઉમંગથી,

- ૧ મિ. સી. એમ. ગાંધી એડવોકેટ (સુરત)
 ૨ પ્રો. હીરાલાલ લલ્લુભાઈ કાજી (મુંબઈ)
 ૩ રા. સા. વી. સી. અનેટી. સી. બદવ (સુરત)
 ૪ મિ. પી. જે. તાલિયારખાન (સુરત)
 ૫ મિ. નાનાભાઈ લાલભાઈ વડીલ (સુરત)
 ૬ દિ. બા. અંબાશંકર ઉત્તમરામ મલજી
 (લણચ)

આ જગાએ દરેક
 વિભાગ પોતાના સ-
 હકારપ્રણેતા નેતાનાં
 નામ ગોઠવી ગવ-
 રાવી શકશે.

આવો સખી સહુ રેલવીએ સહકાર,
આજ મળી સંગમાં સુરંગથી.

(સાખી)

નંદનવનશા સહકારની, અનન્ય વાટિકા માંહ્ય,
કુંજ કુંજ માંહી રમ્યતા, મહેરે મંજરી માંહ્ય.
હારે ઝરણુ મીઠાં કરે સુરગાન,
આજ મળી અંગના ઉમંગથી.

(સાખી)

સત્ય અને સ્નેહભક્તિથી, શુદ્ધ કર્મ જ્યાં થાય;
દુઃખી જનનાં દુઃખતો, ઘડીભરમાં પલટાય.
પુણ્ય પુંજ પરમ સહકાર્ય,
પાપ હરે અંતરના બહાલથી.

(સાખી)

ઋષિ મુનિ સંતો રાખતાં, ધન સહકારી જ્યાંય;
ઉચ્ચ શ્રેણિની સંસ્કૃતિ, રગ રગમાં પમરાય.
અરખ્યાં અમુલાં સત્ય સનાતન જ્ઞાન,
ઉબળવા આત્મને સહકારથી.

(સાખી)

ઉપકારો છે, તુજ અનંત, હિંદ પર થયા અપાર;
સ્વાતંત્ર્ય મોંઘા મંત્રશું, ઉત્તમ શીખ સહકાર.
સુભાગ્ય આજથી લજ્યો સહકાર,
માતૃસેવા સહકારના વાસથી.

૧૨—સહકારવાડી.

ધરી સહકાર હું તો પરગણુ છું નાર,
 હોંસ થકી હિંદમાં ફેલાય રે.....
 સહકારી વેલની સુવાસ રે.

પ્રેમી સેવાના મોંઘાં ફૂલડાં હો રાજ,
 સૂંઘતાં હૃદય પમરાય રે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.
 ગમતાં સ્વરાજ પાણી સીંચતાં હો રાજ,
 જગની નજર સ્થિર થાયરે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.
 જૂલતાં ફળોનાં મીઠાં ફાલને હો રાજ,
 વીણતાં કમર થાકી જાય રે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે,
 ખેડૂ ગરીબ જહેની ચાખતાં હો રાજ,
 જીભમાં ચડસ લાગી જાયરે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.
 પ્રીતે ફળોને અતિ વેરતાં હો રાજ,
 લૂંટતાં તનુજ હરખાય રે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.
 ધર તો સહકાર મીઠી વાનગી હો રાજ,
 ગમતાં જમણુ પીરસાય રે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.
 એતો સૃષ્ટિમાં બહાલો રાજવી હો રાજ,
 શિરે મુગટ શોભાય રે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.
 સૌથી સ્વતંત્ર સાચો સ્વાશ્રયી હો રાજ,
 ભજતાં ભજન ભવ-તાર રે.....સહકારી વેલની સુવાસ રે.

૧૩—સહકા મેવ જયતે।

સહકાર મંત્રે જગાડી આલમ હિંદની રે લોલ.-ટક
 વેણુ સત્યની વગાડી ગભીર નાદથી જો-સહકાર.
 અખિલ ભારતમાં ભવ્યતા ભભકાવતી રે લોલ
 સહકાર કેરી અમોઘ ચાવી દિવ્ય જો-સહકાર.
 પૂર હાક વાગે વિશ્વે વ્યાપતી રે લોલ
 ગર્જના ગબ્બી રનેહનાદની જો-સહકાર.
 દીધી શુદ્ધ જીવન ધર્મતણી ખાતમી રે લોલ
 સહકાર-ધર્મ-દીક્ષા પૂર્ણ પાવની જો-સહકાર.
 જીવન સાદું ચિંતન ઉચ્ચનું રે લોલ
 ભજી સજી કળા સમભાવની જો-સહકાર.
 અઠગ સહકાર હિંદ જન ભાવતાં રે લોલ
 ભઠ ભગીરથ સ્તવંત્ર-ગંગ લાવતાં જો-સહકાર.
 પૂર્ણ પ્રકટ્યો છે સહકાર-સૂર્ય હિંદનો રે લોલ
 અનૂત અનીતિતણાં હોમ થાય જો-સહકાર.
 સહકારી જન ગુણ તણે ભંડાર છે રે લોલ
 સહકાર પૂણ્ય નામ જગ પૂજાય છે જો-સહકાર.
 ભાગ્યભાણુ ઉઠે થયો છે ભારતી રે લોલ
 જ્યાં સહકારમેવ જયતે ગવાય છે જો-સહકાર.

૧૪—સહકારી સુખ.

સહકારી ગુણગાન ! હોસે ગળવજો.
 સહકારી ગીતડાં શું બાવીયાં રે લોલ...સહકારી
 લક્ષ્મી રેલાશે ખૂબ ! મનડાં પુત્રાશે ખૂબ !
 સ્વરાજ કેરી શક્તિ એથી લાધશે રે લોલ...સહકારી
 પાપી પ્રયાણ ને દંબી કેરો નાશરે,
 સ્વર્ગસમા સુખમાં મહાલશું રે લોલ...સહકારી
 બહાલા શા હિંદમાં સહકારનિધિ ધ્રુવે,
 ઘેર ઘેર સહકાર પીરસો રે લોલ...સહકારી
 બહાલા શા હિંદમાં સહકાર રેલાવીઓ,
 સહકારી અમૃત ચાખજો રે લોલ...સહકારી

૧૫—સહકારી શંખનાદ.

હાક પડી હિંદજન જાગજોરે,
 ખનો સહકારી આ વાર (૨)
 સહકારી શંખનાદ વાગીયાં. ટેક.

સહકાર—મંદિરથી સૈન્ય નીસર્યું રે,
 ખન્યા *જાદવ સરદાર; (૨)
 જનને જગાવતા ચાલીયા,
 ધર્મ સહકારી કાજ (૨).....સહકારી શંખનાદ.

* સ્થાનિક અગ્રનેતાનું નામ મૂકવું; અને તે કડી ફરી ફરી
 ગવાય ત્યારે નવું નવું નામ વાપરવું.

સહકાર-રંગ બધે જામીઓ દે,

લક્ષી ભારત મોઝાર. (૨)

દશે દિશાનો રાજવી,

સમજો શાંત આ સહકાર. (૨)...સહકારી શંખનાદ.

સ્નેહ સ્ફૂરે સ્નેહ નીતરે દે,

જોવો સહકારી મંત્ર. (૨)

દેવ ગણી પૂજતાં સહકાર દે,

તમે થાશે સ્વતંત્ર. (૨)...સહકારી શંખનાદ.

ગર્ક છે હિંદ ઘણા દુઃખમાં દે,

ક્યાં છે ધન કેરા કાલ. (૨)

અર્થ સ્વાતંત્ર્ય જે લણે દે,

સુખે દેતો ધન માલ. (૨)...સહકારી શંખનાદ.

બની સહકારી હોંસથી દે,

ધરી સત્ય કેરી ઢાલ. (૨)

દુઃખીયાં દુઃખથી ડરે નહિ દે,

સુખ-સાધન સહકાર. (૨)...સહકારી શંખનાદ.

સતના સહકારી જાગીઆ દે;

સૌ આવો નરનાર. (૨)

નમ્ર પણે સેવા સાધજે દે;

લજો રૂઠો સહકાર. (૨)...સહકારી શંખનાદ.

૧૬—સહકાર લીલા.

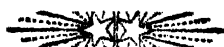
મન સૃષ્ટિએ વિરાજે, ભર હિંદ હિત રાજે,
 જન દુઃખ દર્દ નાસે સહકારથી.
 સકળ હિંદ મંદ મંદ મ્હાલતો સુપ્રેમથી—મન સૃષ્ટિએ.

સાખી

નવરંગી નવ સુખ વડે સહકાર પદ સુહાય;
 દુઃખહર ધનભર પીમળે રનેહસરમાં સુહાય.
 પાથરે સુવાસ સાચ મધુર મ્હેક મ્હેકતી,
 પ્રમત્ત શી ખની પ્રકુલ સુખના સુકાલથી.
 કોકિલા સહકાર કુંજતી—મન સૃષ્ટિએ.

સાખી

સહકારી કલરવ કરી સહકાર લીલા ગાય,
 ઉત્સવનો ઉછરંગ શું ઉર મહીં ન સમાય.
 સુડીદારો જતાં મનુર, જૂલતાં સહકારથી,
 ખેડૂત ખૂબ નાચતાં, મજા કરી સહકારથી,
 ભરાય ઉર સુખથી નિહાળતાં સહકારથી,
 શી અજબ સહકારની કૃતિ.—મન સૃષ્ટિએ.

(૩)

પ્રશ્નોત્તર ગીતો.

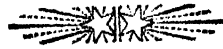
૧૭—સહકાર ઝીંદાબાદ.

સ્વતંત્રતાનું આપે રાજ; *જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
ભારત ભરમાં ગાજે રાજ; જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
વિના સહકાર નહિ ઉદ્ધાર; જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
હિંદ તથો તું તારણહાર; જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
વાણીયાશાહી કાઢે રાજ; જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
સેવા ધર્મ શીખાવે આજ; જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
દ્રવ્યતથો તું પાલનહાર, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
ગુલામીનો મારણહાર, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
ફેલાવે તું જ્ઞાન પ્રકાશ, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
ભારત મુક્તિ આપે સાચ, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
દશે દિશમાં વિચરનાર, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
સ્વાતંત્ર્યનું કરાવે રાજ, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
કરે દેશ તથો ઉદ્ધાર, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.
અર્પે બહાલું પૂર્ણ સ્વરાજ, જે સહકાર ઝીંદાબાદ.

૧૮—હાજી હા, હાજી હા.

સહકાર ધર્મનો ભણ્યો મંત્ર ?	હાજી હા, હાજી હા.
આચી સેવા તે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
સહકાર તણા સહકારી છો ?	હાજી હા, હાજી હા.
ભારતમાં કર્યો સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
પૂર્ણ સ્વાતંત્ર્ય તે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
વિના સહકાર નહિ ઉદ્ધાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
સંપ જંપ જ્યાં છે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
સ્વરાજ ભાનુ તે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
પીપલસ ખેંક મહીં સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
હિરિટ્કટ ખેંક મહીં સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
મુક્તિનો મારગ સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
કામધેનુ પૃથ્વી સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
કલ્પવૃક્ષ મધુર સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
ધન ધરા સુતમાં સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
મંગળમય સદા સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
જંગલ મંગલ કરે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
લાલન પાલનમાં સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
માત તાત બ્રાતૃ સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
પશુ પક્ષી જંતુ સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
ઉદ્યોગી ધૂમે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.
જગતભર સહકારી રાજ ?	હાજી હા, હાજી હા.
કાયા માયા તે સહકાર ?	હાજી હા, હાજી હા.

જીવ ઈશ્વર માયા સહકાર ? હાજી હા, હાજી હા.
કરશું જગમાં એહ પ્રચાર ? હાજી હા, હાજી હા.

૧૯—જય સહકાર, જય સહકાર.

સ્વરાજ ય્યગદ કૂંકે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
સ્વતાંત્ર સૂર ભણાવે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
સ્વમાન સમતા રાખે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
ન્યાય નીતિનો રાજા કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
આત્મ તેજનો સૂરજ કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
જીવન રસનું ગરણું કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
બ્રાતૃભાવનો સાગર કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
હિંદ દેશનો તારક કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
કામદારનો પારસ કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
મુડીવાદને કાઢે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
કૃષિકારનું કંચન કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
સેવા ધર્મે રાચે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
સત્ય દેવનો પૂજક કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
સંપ-જંપ જનેતા કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
સૌની કિંત્ર ઉડાડે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
પૂર જોસમાં મહાલે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
જયજય હંકો ખખવે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
કાર્યદક્ષનો જ્ઞાતા કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
રનેહ-સરિતમાં સરકે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.

સ્વર્ગસુખનો સ્થાપક કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 ભારત મુક્તિ અર્થે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 દ્રવ્યદુઃખનો ડોક્ટર કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 હુન્નર હોંસે કાઢે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 દીનજનોની રોટી કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 ગુલામી કેરો શત્રુ કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 હામ, હામ, ને ઠામે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 દુઃખીજનનો બેઠી કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 પ્રેમરાજનો રાજા કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 દ્રવ્ય સરિત વહાવે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.
 આત્મ-જ્યોતિ પ્રકટાવે કોણ ? જય સહકાર, જય સહકાર.

૨૦—‘સહકારની જે’

અમ બાળક અંતર ઉચરીએ,
 ‘સહકારની જે’ ‘સહકારની જે’
 ફરકાવી ધન અમ ઉચરીએ
 ‘સહકારની જે’ ‘સહકારની જે.’—૧
 સહકારથી જીવ પ્રપુલ્લ રહે,
 ઉચ્ચ મારગ આત્મનનેજ જડે;
 સહુ જાતિ મહીં સમભાવ વધે,
 નિજ દેશનું હિત મળીજ કરે.—૨
 ધનનાં દુખડાં સઘળાંજ હણે,
 તનનાં દુખડાં પર કાપ ચૂકે;

મનનાં દુઃખડાં ફળકાંજ લીએ,
સહકારથી દુઃખ બધાંજ ઠરે.—૩

જન સ્વાશ્રય ને સદ્વર્તાન એ,
જલને સીંચતાં સહકાર, વિષે;
સહકારનું વૃક્ષ વિશાળ કરે,
મીઠડાં ફળનો રસ—સ્વાદ લીએ.—૪

સહકારના ફાલ વિદેશ મહીં,
પૂર જોર થકી ઉતર્યોજ તહીં;
અહીં સોંસક ખેડૂત બહાર પડયા,
સહકારી બની જન ચિત્ત હયાં.—૫

અમ બાળક અંતર ઉચરીએ,
'સહકારની જે' 'સહકારની જે'
ફરકાવી ધબ અમ ઉચરીએ,
'સહકારની જે' 'સહકારની જે'.

૨૧—ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !

ચેતનવંતી કાયા તારી,
ઝણઝણતી છે માયા તારી;

હિંદતણે તું તારણહાર,
ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૧

સિદ્ધાંતો છે, ઉંચા તારા,

અજમાવી જોજે તું પ્રેર;

વિના સહકાર નહિ ઉદ્ધાર,

ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૨

સહકારી ખેડેમાં તારી,

લોકો રોકે થાપણ સારી;

દ્રવ્યતણે તું સાચવનાર,

ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૩

દેશ—દ્રવ્યને સાચવનારો,

સ્વરાજની તાલીમ દેનારો;

ગુલામીનો મારણહાર,

ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૪

સહકારી વીમાઓ કાઢી,

કારખાને કામ અપાવી;

ફેલાવે તું પ્રથ્થુ પ્રકાશ,

ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૫

વ્યાપારે તું વણિક સારો,

ધંધોધાપો ઉભળનારો,

દશે દિશામાં વિચરનાર,

ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૬

રખે ચૂકતો મંત્રો તારા,

સત્યસંપ ને સ્નેહે ન્યારા,

સ્વાતંત્ર્યનું કરાવે ભાન,
ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૭

ભાઈ ભાઈમાં રનેહ વધારી,
કુસંપ ઠેર ધીજ બગાડી,
કરે દેશતણે ઉધાર,
ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૮

ઝેર વેરને નસાડનારો,
સ્વમાન સૌનું સાચવનારો;
અર્પે બહાલું પૂર્ણ સ્વરાજ,
ઓ સહકાર ! ઓ સહકાર !—૯

(૪)

પ્રકીર્ણ ગીતો.

૨૨—ધન્ય સહકારી !

સહકારનું નગારું, પુનીત તેં વગાડ્યું,
હીર હિંદને પીવાડ્યું—

હો ધન્ય સહકારી !

તું ધન્ય સહકારી !

છળને પ્રપંચ છોડી, નિજ સ્વાર્થ દુર્ગં તોડી,
તેં અકળ તાન બેડી,

હો ધન્ય સહકારી !

તું ધન્ય સહકારી !

દૃઢ નંદ્ર વચન બોલી, સહકારની અમોલી;
શાળા સરસ બોલી,

હો ધન્ય સહકારી !

તું ધન્ય સહકારી !

અહીં સત્ય વાત સીધી, તેં દીન-સાથ લીધી,
સાહુકાર વડે ન બીધી,

હો ધન્ય સહકારી !

તું ધન્ય સહકારી !

આ હિંદના નિવાસે, સ્વાતાન્ત્ર્ય પૂર્ણ થાશે,
તુજ ગાન બ્યાં ગવાશે—

હો ધન્ય સહકારી !

તું ધન્ય સહકારી !

૨૩—સહકારી જન.

સહકારી જન તો તેને કહીએ દુઃખ પરસ્પર કાઢે રે;
સત્ય વચનથી સેવક થાએ પ્રયત્ન પરહિત કાળે રે.—૧
કરકસરથી દ્રવ્ય બચાવે અન્ન ધન ઢગલા વાળે રે;
સમદષ્ટિ ને સ્નેહ વધારે ઊંચ નીચમાં મ્હાલે રે.—૨
વણલોભી ને કપટરહિતા ઈર્ષ્યા મનથી બાળે રે;
ઝેર વેર બ્યાપે નહિ જેને સેવાવૃત્તિ પાળે રે.—૩
સહકાર નામ શું તાળી લાગી સકળ તીરથ સહકારે રે;
ભણે કાન્ત સહકારી જન તો સકળ હિંદને તારે રે. ૪

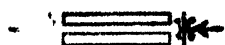
૨૪—પૂરો સહકારી થા.

ડંકો બબલી સહકારનો, હિંમત ધરી હુશિયાર થા;
હાકલ વગાડી હિંદમાં, પ્રસરાવવા તૈયાર થા.—ડંકો
પ્રકટી ગરીબી હિંદ તે,
દફનાવશે સહકારિતા;
ધંધે કરાવી સહાય ને, કુળેર સમ ભંડારી થા—ડંકો.—૧

સચ્ચાઈનો સિપાઈ થા;
 ને દેવની હુવાઈ ગા;
 નિજ રાષ્ટ્રની સહકાર્યથી, સેવા કરી સહકારી થા-ડંકો-૨

જ્યાં સ્નેહ-ઝરણું નીતરે;
 કુસંપ ઠેરાં દહીં શાં?
 સ્વદેશને પ્રેમે જૂલાવી, સ્વરાજનો વરનાર થા-ડંકો-૩

ભર પૂર હિંદ રસાળને,
 જે ભોમ સહકારે ભીની;
 સહકાર રસ એ ભોમનો, પાઈ પૂરો સહકારી થા-ડંકો-૪

૨૫—સહકાર પ્રતિજ્ઞા.

અમે લઈશું પૃથ્વી સ્વરાજ,
 સહકારી સાથ રે!

નહિ મન વચનમાં પાપ,
 અનીતિ ત્યાજ રે!

અમે કરીશું સેવા સંઘની,
 છે સત્યમાર્ગ સ્વરાજ,
 સહકારી સાથ રે!

પ્રિય ધર્મ—પ્રાણ આ હિંદનું,
 અમે ભોગવશું સ્વરાજ,
 સહકારી સાથ રે!

કરી આત્મવિકાસ અનેકધા,
 ષડ્-શક્તિઓ લઈ સાથ—
 સહકારી સાથ રે !

હિંદે પુરણ પ્રેમ પૂજ્ય જો,
 થાતો સાર્વભૌમ સત્કાર;
 સહકારી સાથ રે !

કરી આત્મશુદ્ધિ બળ પામીએ,
 અમે જીતશું હિંદસ્વરાજ,
 સહકારી સાથ રે !

અમે લઈશું પૂર્ણ સ્વરાજ,
 સહકારી સાથ રે !

૨૬—સહકાર સરિતા.

સહકાર તણી સરિતા, દુઃખો સહુ નિવારે;
 દુઃખો સહુ નિવારે, સુખો સહુ પ્રસારે—સહકાર
 સહકારી પ્રેમ રાખે, ખેડૂત દુઃખ વારે;
 મજૂરને ઉગારે, હિંદ દેશને એ તારે—સહકાર
 ધંધા વળી વેપારે, સહકાર સ્થાય આપે,
 લોકો દીલે વિચારે, દુઃખો ધણાં એ કાપે—સહકાર
 સત્ય સેવા કાજે, અપૂર્વ યુદ્ધ જમાવે;
 સાહુકારી જીતે સામે, સહકાર શીર ઉઠાવે—સહકાર

દુનિયામાં તેજ ન્યારું, સહકાર ચંદ્ર આપે;
 અમૃત તો ટપકતું, તિમિર તત્ કાપે—સહકાર
 સહકાર સૌથી મોટો, સૌ કોઈને નમાવે;
 સ્વરાજ્ય ઉચ્ચ થાપે, ઉન્નત દશા અપાવે—સહકાર
 ભારત મહીં એ રાણે, સહકાર સૌ સ્વીકારે;
 હુઃખીનો પંથ કાપે; જીવન રૂઢું જીવાડે—સહકાર

૨૭—સહકાર સમાધિ.

એક નામ રમે 'મુજ અંતરમાં,
 સહકાર નિહાળી નમું હું નમું.

એક તેજ ઝરે મુજ નેન મહીં,
 સહકાર નિહાળી નમું હું નમું.

દીન હુઃખ દહી નિવૃત્ત કર્યા,
 સહકારમાં સુખ સમાધિ લહ્યા

મુજ ઉર વિષે સહકાર રમે,
 સહકાર નિહાળી નમું હું નમું.

અહા ! વિશ્વનાં પ્યાર પૂરાં ઉછળ્યાં,
 અહા, સહકારના રાજસ યોગ ગમ્યાં,
 અહા ! સહકારના તાનથી જોગી બન્યાં
 સહકાર નિહાળી નમું હું નમું.

સહકારથી જગતના લેખ લખ્યા,
 સહકારથી પ્રેમીના પ્રેમ વહ્યા,
 સહકારથી આત્મના વૃદ્ધ ખીલ્યા,
 સહકાર નિહાળી નમું હું નમું.

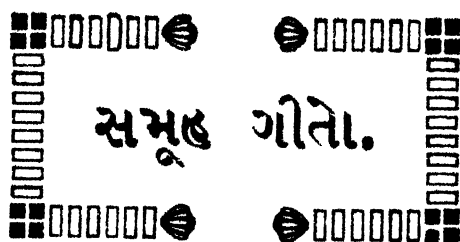

૨૮—સુહાતો સહકાર.

ધરી ઉલ્લાસ ઉજવીએ, સુહાતો દિન સહકારી;
 રૂડો સહકાર ઉજવીએ, કરીએ હિંદ સહકારી-ધરી.
 ‘સહકારી સંઘ’ રૈયતનો, કરે સંધી સહુ ભારત;
 ખરું એ જ્ઞાન ફેલાવી, પ્રજા સાચી કરે જગત-ધરી.
 ભલા ખેડૂત અને ખેતી, ઉગારે હાથમાં ઝાલી;
 પ્રસારી અર્થસ્વાતંત્ર્ય, ગળડતાને ગ્રહે ઝીલી-ધરી.
 સમષ્ટિ કાજ છે વ્યક્તિ, સમષ્ટિ વ્યક્તિને સાફ;
 પ્રજા અંતર ઉતારે એ, ખરું સહકાર્ય છે ન્યાફ-ધરી.
 મુડીવાદી તણો દુશ્મન, મળુરોમાં ફરે થનથન;
 ગરીબી ને ગુલામી સૌ, નસાડી એ કરે ધનધન-ધરી.
 જગત કલ્યાણ શાંતિનું, વળી સામ્રાજ્ય એ થાપે;
 ખરેખર ભાઈચારામાં, અમૃતા પ્રેમને થાપે-ધરી.

(૫)

૭૦—સહકાર ફેલા ફેલાકે !

સહકાર ફેલા ફેલા કે, લેંગે સ્વરાજ લેંગે;
ચળવળ હુધ સહકારી, હિંદે રહે ફિરંગી,
સંપી નહિ ત્યજેંગે.—લેંગે—
લાખો કરોડ રૂપીઆ, ખરચામેં જ રહા હૈ,
ઉસકું ખચા ખચા કે.—લેંગે—
વો 'સમ્ય' હૈ હમારા, તન જાનસે ખી ખ્યારા;
ઉસસે નહિ ચળેંગે.—લેંગે—
મંડળી કી નીતિ રીતિ, આદર્શ જો રહેંગી;
લોકો સુના સુનાકે—લેંગે—
હમ સબ હે સેવાધર્મી, સહકાર હમારા દીલમે;
સિદ્ધાંત પઢા પઢા કે.—લેંગે—
દેશી હમારા ખંધુ, સબસાથ અમ ચલેંગે;
સહકાર કરા કરા કે.—લેંગે—
સ્વરાજકા એ રસ્તા, સહકાર કરે પ્રીરસ્તા;
સહકાર ચલા ચલાકે —લેંગે—

*૩૦—તારણહાર સહકાર!

ઉઠો ઉઠો સહકારી સંઘા,
 દેશતણા થઈ બહાદુર બંદા;
 ફગવી દો ગુલામી ફંદા,
 ફરકાવો સહારી બંડા.

હિંદતણો તું તારણહાર,
 જય સહકાર, જય સહકાર.

ભારતની મુક્તિને કાળે,
 જન હૃદયમાં હરનિશ ગાળે;
 સકળ સૃષ્ટિમાં હોંસે રાળે,
 કોણ હશે ઉદ્ધારક આળે.

હિંદ તણો તું તારણહાર,
 જય સહકાર, જય સહકાર.

સબળી સત્તાને હંકારી,
 સ્વતંત્રતાનો મંત્ર ભણાવી;
 નીચ ગુલામી જેર કરાવી,
 સ્વરાજ સહેલું ઘેર અપાવી.

હિંદતણો તું તારણહાર,
 જય સહકાર, જય સહકાર.

કોની હાકે લોકો લોક્યા,
 વ્યાજ દુખડાં દડબડ દોડ્યાં,

---

* પા. ૩૨ મે કાવ્યનો નંબર ૩૦ છે તે ૨૯ સમજવો.

લોભી હુઆ જાતે વટયા,
સાહુકારોનાં ગાત્રો જૂટયાં.

હિંદતણે તું તારણહાર,
જય સહકાર, જય સહકાર.

૩૧—સહકારી ઓ હિંદના!

સહકારી ઓ હિંદના, સહકાર કરીને ચાલો,
સંતાનો ઓ હિંદના, સહકારી થઈને ચાલો—સહકારી.
ખેડતો સહુ હિંદના, સહકાર કરીને ચાલો,
કારીગર સહુ હિંદના, સંપ કરીને ચાલો—સહકારી.
મોટા નાના એક થઈને, સહકારે તમે મહાલો;
મુડીવાદનો નાશ કરાવી, મજૂર વર્ગને તારો—સહકારી.
સત્ય સંપના સત્ર ધરીને, તનમનથી તમે ચાલો;
સહકાર જ્યંતિ ઉજવવા ને, સ્વાધીન થાવા આવો—સહકારી.
ગુલામીનાં બંધો તોડો, સહકારી થઈને આવો;
સ્વતંત્રતાનું સત્ત્વ મેળવી, સ્વાશ્રયી થઈને મહાલો—સહકારી.

૩૨—સહકારી હાકલ.

બાગે છે રે બાગે છે સારા સહકારની હાકલ વાગે છે;
ઠાલે છે રે ઠાલે છે સાહુકારી જુલમો ઠાલે છે,
સાહુકારના જુલમો ને બંધનની ખેડીઓ,
એકે તડાકે વટે છે—સારા સહકારની હાકલ વાગે છે.

ખેડુ જગાડયા ને મજૂર ઉગાર્યા;
સહકારી શંખનાદ વાગે છે—સારા સહકારની હાકલ વાગે છે.
નીતિની ટેકે ને સહકારી બેઠે,

લોકો થાપણ મૂકે છે—સારા સહકારની હાકલ વાગે છે.

સહકારી શાળાના ભણતર ભણીને—

સહકારજંગે ઝૂકે છે—સારા સહકારની હાકલ વાગે છે.

ધનલાભ ક્ષાલે ને સ્વરાજ મ્હાલે,

સતના ડંકા ગાળે છે—સારા સહકારની હાકલ વાગે છે.

કાયરતા કાઢી ને ઉમંગને ઝોઢી,

પરા સહકારી ધૂમે છે—સારા સહકારની હાકલ વાગે છે.

૩૩—સહકાર ડંકો.

ડંકો વાગ્યો સહકારી, થરા ભગળે રે;

થરા ભગળે રે, લોભીઆ ભાગળે રે—

—ડંકો વાગ્યો—

કળ્યા છોડો સાચવવા સાચી નેકને રે,

{ સાચી નેકને રે—
{ સાચી ટેકને રે—

—કળ્યા છોડો—

તોડી પાડો સાહુકારી જીભી કાયદા રે—

{ જીભી કાયદા રે—
{ સેતાની કાયદા રે—

—તોડી પાડો—

ભારત સુક્તિને કાળે સહકાર સેવળે રે;

{ સહકાર સેવળે રે—
{ સહકાર ચેવળે રે—

—તોડી પાડો—

ડંકો વાગ્યો ભારત-સહકારી જાગળે રે—

{ કુસંપ ત્યાગળે રે—
{ સુસંપ વાવળે રે—

—ડંકો વાગ્યો—

૩૪—સહકારી પંથીવાલોને !

સહકારી અમૃત છાંટ દીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 લોળા ખેડૂત તાર દીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 નિર્ધનતાકું પરખ લીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 સાહુકારી લૂંટકો તોડ દીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 ધન ધનકી રેલમરેલ કીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 સખ સ્વરાજ મારગ ખોલ દીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 ભારતકા ઉદ્ધાર કીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને;
 સહકારી અમૃત છાંટ દીયા, યે સહકારી પંથીવાલોને.

૩૫—સહકારી પાછા નહિ હઠશે !

નહિ હઠશે, નહિ હઠશે,
સહકારી પાછા નહિ હઠશે.

ધૂમશે, ધૂમશે, સમસ્ત હિંદમાં,
પસારશે સહકાર—પાછા નહિ હઠશે.

પ્રચાર કરતાં નહિ થાકે,
ફરશે હિંદ મોઝાર,—પાછા નહિ હઠશે.

લોકો મનથી વધાવી લેશે,
સાચી સેવા તે સહકાર—પાછા નહિ હઠશે.

બુલ્મોથી ચગદાયા જગમાં,
પેસાના લય-ત્રાસ—પાછા નહિ હઠશે.

કમર કસેલા સહકારીઓ,
પૂજાવશે સહકાર—પાછા નહિ હઠશે.

૩૬—સહકાર ધૂન !

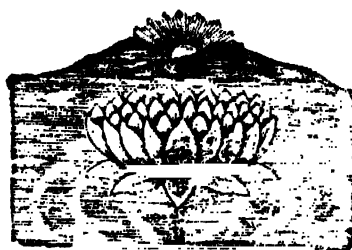
સારા સહકાર કે ચર ચણાયા કરે, સારી આલમકું પાઠ
શીખાયા કરે,

દુનિયાકી દોસ્તી જોડ કે કેશી મઝા પાઈ રહી;

હુઃખીયોંકા હુઃખ તોડ કે કૈસા મુખો દીખલા રહી.

સહકાર ભારતમે ધૂન લગાયા કરે, સારા સહકાર કે ચર ચણાયા કરે.

ધનમાલ મીલકત આપીને અમૃત શા ફળ તો દીએ,
 સ્વતંત્રતાકી ગોદમેં સહકારી જીવન જીવીએ,
 ભારત મુક્તિકા પાઠ શીખાયા કરે-સારા સહકારકે સૂર સૂણાયા કરે.
 સહકારી શિક્ષણ મહીં સ્વરાજ ઉપા છા રહી;
 દીલસેં લગાયે ટેક ને સહકારી સન્ધ્યા જપ રહી.
 સત્ય સેવાકા જાપ જપાયા કરે-સારા સહકારકે સૂર સૂણાયા કરે.
 હિંદકી હાલત ખરી અપને દીલોંકો ચીર રહી;
 ખેડૂત મજૂરો ટમટમે ધંધાકી ખરબાદી હુઈ.
 દુઃખી દીનેને સાથ અપાયા કરે, સારા સહકારકે સૂર સૂણાયા કરે.
 સ્વતંત્રતાકે લીયે સહકારપંથી ફર રહા,
 સ્વાશ્રયી સખ હિંદીને સ્વરાજ-ભારત ને રહા.
 દુઃખી હિંદકા ઉદ્ધાર દીખાયા કરે, સારા સહકારકે સૂર સૂણાયા કરે.

(૬)

સહકારની અમૃતાક્ષરી.

૩૭—પાશ્ચાત્ય દેશોમાં સહકાર.

ડેન્માર્ક માંહી એક તખેલે, ગાયો ફૂડે સાઠ હજાર;
પાંચ મિનિટમાં દૂધ રેલાવે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧
જર્મનિમાં પ્રથમ સ્વરૂપે, જન્મ્યો છે એ તો સહકાર;
શાખી શરાફી ઉત્તમ રીતે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૨
સહકાર સરિતા રેલાવી પ્રીતે, આયર્લાંડ અને હોલાંડ;
આમ્ય મંડળો ત્યાં પશુ કાઢ્યાં, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૩
ઇંગ્લાંડ કેરી પ્રબળતામાં, ઉપલોગ સાધન સંસ્થા અપાર;
હુનિયાની છે માર્કેટ એ તો, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૪
ઇટાલિએ સહકાર સરકયો, શરાફીમાં ચઢ્યો અપાર;
દેશહિતમાં ઉત્તમ રાખ્યો, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૫
ફ્રાન્સ કિનારે હોંસે ઉતર્યો, કાઢ્યો છે ત્યાં એ સહકાર;
ઉદ્યાગ સંઘે પ્રચાર કીધો, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ ૬

અમેરિકાએ સુંદર શોભ્યો, હાઉસીંગ સંસ્થા ઉત્તમ ત્યાંય;
 માલ વેચાણે પ્રથમ સૃષ્ટિએ, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૭
 કિંદ મહીં મદ્રાસે આળ્યો, ફેડ્રિક નિકલ્સનને શુભ હાથ;
 સંસ્થા કરી કરાવી એણે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૮
 પંખાએ સહકાર ફેલાવ્યો, કેલ્વર્ટ એવું જેતું નામ;
 જમાવ કીધો સંસ્થાઓનો, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૯
 સહકાર-ખીલવણી પ્રેમે કીધી, પશ્ચિમ કેરા એજ પ્રતાપ;
 વિજયપતાકા નિશ્ચે ફરકે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૦
 પારસમણિ એ દૈવી કહાવે, લોહ કનક સમ થાએ આજ;
 પલટા કરાવે હૃદયગુહામાં, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૧
 સદ્વર્તનની શાળા શીખવે, સ્વરાજનો પાયો નિર્ધાર;
 સંઘશક્તિનો જમાવજ્યાં છે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૨
 કામધેતુ છે નિર્ધનતાની, આર્થિક સંકટ સુધારનાર;
 વાંછે તેવું આપે છે તે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૩
 આત્મભોગ ને સ્વાશ્રય કેરા, કરકસરના પાઠ શીખાય;
 સમાનતા ને સ્વમાન શીખવે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૪
 વ્યક્તિ સમષ્ટિ સંગમ છે ને, સ્વરક્ષણનો છે દાતાર;
 લીંગ ઝાંઝ નેશનલ સ્થપાઈ, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૫

*૩૮—ગુજરાતમાં સહકાર.

સુરત જિલ્લે સહકાર વેરે, ૧ નાનાભાઈ ને ૨ તાલિયારખાન;
ખેડૂત ખેતી ખૂબ સુધારે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧
૩ જાડવખંધુ સુરત શેભે, પીપલસ પ્રસરાવે સહકાર;
ડિસ્ટ્રિક્ટ બેંકે ૪ ગાંધી રાચે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૨
કોટનસેલ જીર્નીંગ સોંસકથી, ૫ પુરુષોત્તમ પ્રકાશે અપાર;
વલસાડ પારડી ૬ શ્રાદ્ધ ૭ વિકાજી, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૩
૮ મલજીતો ગુજરાતે મહાલે, ૯ બનાતવાળા ભરૂચ માંહ્ય;
૧૦ મૌલા ૧૧ જોશી સહકારે તો, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૪
૧૨ પંડ્યા ૧૩ પઠાણ ખેડા માંહી, ૧૪ અમુલખરાય;
૧૫ અમૃત સેવા જીલ મંડળમાં, એ સહકારી પૂણ્ય પ્રતાપ-૫

---

* આ કાવ્યમાં ગુજરાત ને મુંબાઈની મંડળીઓ તથા તેના કાર્ય-
કર્તાઓ વિષે ટુંક ઇતિહાસનો નિર્દેશ કર્યો છે: એ કારસ રૂપે સમૂહમાં
ગાઈ શકાશે.

૧-૨ા. નાનાભાઈ એલ. વર્ણવ. ૨-૨ા. પી. જે. તાલિયારખાન.
૩-૨ા. સા. વી. સી. જાડવ અને રા. ટી. સી. જાડવ. ૪-૨ા. સી. એમ.
ગાંધી. ૫-પુરુષોત્તમ આઈ. પટેલ. ૬-૨ા. ભગવાનદાસ બી. શ્રાદ્ધ.
૭-ખા. બા. વી. પી. લિલાડવાળા. ૮-કે. બા. એ. યુ. મલજી.
૯-૨ા. પ્રાણવલ્લભદાસ એચ. બનાતવાળા. ૧૦-૨ા. અંબાલાલ પ્રાણલાલ
મૌલા. ૧૧-ચશવંતલાલ આર. જોશી. ૧૨-૨ા. સી. એ. પંડ્યા.
૧૩-૨ા. અહમદખાં બી. પઠાણ. ૧૪-૨ા. અમુલખરાય બી. દેશાઈ.
૧૫-૨ા. અમૃતલાલ વી. ઠક્કર.

પ્રીતમનગરમાં ^{૧૬}પ્રીતમ મહાલે, હાઉસીંગ સંસ્થા છે આદર્શ;
 રાજનગરમાં ^{૧૭}દેસાઈભાઈ, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૬
^{૧૮}કાજી ને ^{૧૯}કેશવની જોડી, ^{૨૦}લલ્લુભાઈને ^{૨૧}વૈકુંઠલાલ;
 રંગીલી મુંબઈ નગરીમાં, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૭
 નારી કેરો સ્ટોર મુંબઈમાં, બી. બી. રેલ્વે મંડળ સાથે;
 જી-આઈ-પી-ના સાથપણમાં, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૮
 સહકારી વીમા પથ્થ કાઢ્યા, પ્રોવીન્શીયલ બેંકે પ્રચાર;
 મજૂર ગરીબી હોંસે તાર્યા, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૯
 ક્રેડિટ કોટન ભરૂચ સુરતમાં, હાઉસીંગમાં તો અમદાવાદ;
 લેન્ડમેગર્ગેજ બેંક ભરૂચે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૦
 શિક્ષક નોકર વણકર હોંસે, જ્ઞાતિ ખેડૂતમાં સહકાર;
 સોસાયટી શોભે ગુજરાતે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૧
 રજિષ્ટ્રાર ગુજરાતે દીપે, ગુણવંતા તો ^{૨૨}ગુણવંતરાય;
^{૨૩}ડી-એ-શાહ અર્થશાસ્ત્ર ને, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૨
^{૨૪}સાકરલાલ તો હાલ વિરાજે, સહકાર સાકર પીરસે સાથ;
 ઘેરે ઘેર સહકાર ગુજરાતે, એ સહકારી પૂર પ્રતાપ-૧૩

૧૬-રા. પ્રીતમરાય ત્ર. દેસાઈ. ૧૭-રા. દેસાઈભાઈ શં. પટેલ. ૧૮-પ્રો.
 હીરાલાલ લલ્લુભાઈ કાજી. ૧૯-રા. કેશવપ્રસાદ સી. દેસાઈ. ૨૦-સર
 લલ્લુભાઈ શામળદાસ. ૨૧-રા. વૈકુંઠલાલ લલ્લુભાઈ મહેતા. ૨૨-રા.
 બા. ગુણવંતરાય એચ. દેસાઈ. (પર્સનલ ટુ-ધી રજિષ્ટ્રાર.) ૨૩-રા.
 ડી. એ. શાહ. (આસિ. રજિષ્ટ્રાર પુના.) ૨૪-રા. સાકરલાલ જી.
 અલમ્બાલા. (આસિ. રજિષ્ટ્રાર ઉ-વિ.).

(૭)

સ્વાગત ગીતો.

૩૯—સ્વાગત ગીત.

ધન્ય અમે, સુભાગ્ય અમારા,
સહકારી જનો અમદ્વાર પધાર્યા.

પુણ્ય હૃદય સહકારી પધાર્યા,
અમ અંતરના નૂર વધાર્યા.

ધન્ય સુજન સહકારી પધાર્યા
પાવન પગલે પંથ ઉઠાડ્યા.

ધન્ય.....

સહકારી તમ સેવા યાચે,
સહકાર હિતથી હૃદયે રાચે.

સહકાર અમીરસ પાછું હરદમ
અણમોહા જન જીવન સુધાર્યા

ધન્ય.....

૪૦—પધારો સહકારી સંતાન.

પધારો સહકારી સંતાન (૨)

દિવ્ય વેલડી સહકારીનાં—

આવો સૌ સંતાન-પધારો—

. પધારો સહકારી મે'માન—

અમારાં હૃદય કરે સન્માન-પધારો—

સહકારી મે'માન અમારાં—

હૃદય કરે સન્માન-પધારો—

પુનિત પદોથી પાવન કીધાં—

દર્ષ દર્શનનાં દાન;

દીન-સેવક સૌ આપ પધાર્યા—

કરવા સહકાર-હુણુ-પધારો—

સહકારિતા રાષ્ટ્રસેવના

જાપ જપે નિદાન;

હિંદોદ્ધાર ને સ્વતંત્રતાની—

અંતરમાં એધાણુ-પધારો—

ધન્ય સ્નેહભર્યા સહકારી—

ધન્ય આપ દર્શન;

સહકાર કેરા પુનિત પંથને—

પુનઃ પુનઃ વંદન-પધારો—

૪૧—સ્વાગતમ

કરું સ્વાગત હું,

કરું સ્વાગત હું

પધારો સહકારી ંહાલથી,—કરું.

પધારો મે'માનો પ્રેમથી—કરું.—૧

ધન ધન મંગળ દિન આજનો,

અમ ઉર આનંદ ઉલરાયજો—કરું.—૨

સહકારી સદ્-સ્નેહ અમાપજો,

સન્માન અલૌકિક થાય જો—કરું.—૩

પાવનીયાં પુનીત પગ પ્રંજાયજો,

આંગણીયા પૂરણ સોહાય જો—કરું.—૪

સહકારી કુંજ સોહાય જો,

મધુ સુવાસ મધ મધ થાય જો—કરું.—૫

સહકારી અમૃત પાય જો;

જન મન ઝીલે ઉલ્લાસ જો—કરું.—૬

ઝીલ્લી ગુજર્જર હિંદ ફેલાય જો,

જય જય સહકાર યોલાય જો—કરું.—૭

૪૨—પધારો સહકારી મે'માન.

પધારો સહકારી મે'માન, અમારાં હૃદય કરે સન્માન;

સહકાર મંત્રના જાપ જપતા, આવો સૌ મે'માન-પધારો

પુનિત પદોથી પાવન કીધું, સહકાર મંદિર સ્થાન;
 સહકાર પ્રેમી આપ પધાર્યા, અંતર રાખી માન—પધારો
 સહકાર સમાગમ સફળ કરીએ, દીલે હરખ ના માય;
 સહકારે સ્વરાજ સુલભ છે, યૌ મળી કરીએ સા'ય—પધારો
 ધન્ય અમારાં લાગ્ય થકી હા, ધન્ય આપ દર્શન;
 આપ પધાર્યે અમૃત પીધું, પશુ ન ધરાયું મન—પધારો

૪૩—સહકારી મે'માનોને સ્વાગત !

ધન લાગ્ય અમારે આંગણે આવ્યા સહકારી મહેમાન;
 પધારી આજ સ્વીકારો સહકારી સન્માન.

ચંદ્ર સુરજ સમ રહો અવિચળ, જગમાંહી સહકાર,
 સુખ શાંતિ ધન યશ આ જગમાં, વાધો જય સહકાર
 —પધારી—

અમ સહકારી અંતર ઉછળે, યો મીઠા મહેમાન;
 ફૂલ હાર વીણુ હૃદયઉમળકે, દઇએ આદરમાન.

—પધારી—

(૮)

વિદાય ગીતો.

૪૪—સહકારી વિદાય.

વસમી એક વિદાય,

સહકારી, વસમી એક વિદાય.

પ્રેમ અને સહકાર વધતાં,

વિરહ સહી ન શકાય;

સહકારી, વસમી એક વિદાય.

ઉભરાતાં સ્નેહ જો ઉછળે,

નયણે નીર ભરાય;

સહકારી, વસમી એક વિદાય.

મનમાન્યાં સહકારી-સહકાર,

પણ પશુ નવ વિસરાય;

સહકારી, વસમી એક વિદાય.

હૃદયતણે ઉમળકે જોતાં,

સ્વજન ભલાં કહેવાય;

સહકારી, વસમી એક વિદાય.

દિલનાં દેવસમા સહકારી !

અશ્રુ અર્પી રહેવાય ?

સહકારી, વસમી એક વિદાય.

૪૫—આવળે સહકારી મે'માન.

આવળે સહકારી મે'માન (૨)

આપવા સહકાર કેરું દાન—આવળે.

તમ આપ્યેથી આનંદ આનંદ—

હિલે હરખનાં તાન—આવળે.

આપ વિયોગે હૃદયકલિકા—

કરમાયે નિદાન—આવળે.

સહકારીની ઉન્નતિ કાળે—

હૃદય રાખીને માન—આવળે.

સહકારી ! સન્માન શું કીધાં—

શું કરીએ મે'માન—આવળે.

સહકારી ! તું પુનિત પાવન—

શાં શાં તવ સન્માન—આવળે.

દષ્ટિદ્વારા અમી ઉભરાવી—

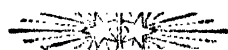
હેળે દર્શન દાન—આવળે.

સેવા કેરી ધગશ હૃદયમાં—

કરવા જગકલ્યાણ—આવળે.

લજી લજી અંતર પાયે પડતું—

યાચતું દર્શનદાન—આવળે.

સુરત પીપલ્સ કો-ઓપરેટીવ બેંક લિમિટેડ.

પ્રમુખ,

શ. રા. નરવરભાઈ મોતીલાલ અવેરી,

બી. એ; એલ. એલ. બી.

આસિ. યવનમેંટે પ્લીડર.

મેનેજીંગ ડિરેક્ટર.

રાજ સાહેબ વૃંદાવન ઇંટાલાલ બદવ;

બી. એ.

આ બેંક સુરત શહેરના વેપાર પંથા તથા હુન્નર ઉદ્યોગોને
મદદ આપવા માટે સ્થાપવામાં આવેલી છે. તેમાં આપણું તરીકે મુદ્દ
તુ નાણું સુદ્ધા શહેરમાં વસવાટ કરતાં માણુઓનાં વેપાર પંથા
મીનવરનાં કામમાં લેવામાં આવે છે.

આ બેંક અમી મુદ્દતની ચાલુ ખાતાની તથા સેવિંગ ખાતાની
ખાતો લે છે. નાણું બેંક ગ્રામ્ય બીડે ગામ મોકલી આપે છે.
આ ક્રિડિટનાના કાષ્ઠપણ લાગમાંથી સમાસોની તેણી રકમ મંગાવી
છે, તથા યામી સ્વતંત્ર બેંકીંગ કામદાજ કરે છે. વધુ હરીકા
ટે નીચે સહી કરનારો મળવા વિનવિ છે.

શહેરભાઈ ઇંટાલાલ બદવ

સેક્રટરી.

[illegible]

